



# INTRODUKSJON OG SJEKKLISTE FOR TRANSANAL IRRIGASJON (TAI)

- for voksne brukere av Navina Systems



## Forord

Selv om TAI er en etablert behandling, merker vi at det fortsatt er spørsmål og noe usikkerhet ved introduksjon av TAI. Vi ønsker å øke bevisstheten og kunnskapen om TAI, slik at mennesker som vil ha nytte av behandlingen, får muligheten til å prøve. TAI kan være svaret på en forbedret tarmfunksjon for noen personer.

Dette dokumentet er kun en veiledning. Vi vil gjerne dele erfaringene vi har samlet inn fra klinisk praksis, ekspertgrupper og ikke minst hva litteraturen sier om TAI.

# Bakgrunn

Avføringslekkasje og kronisk obstipasjon er vanlige tilstander, og har en negativ innvirkning på en persons velvære.

Målet med TAI er å forbedre symptomene og gjenopprette kontrollen av tarmfunksjonen.<sup>1</sup>

Det er utført 17 studier med 1229 pasienter, og TAI-behandling ble ansett som vellykket hos 53 %.

Det var varierende grad av suksess hos pasientgrupper med følgende symptomer<sup>2</sup>

- forstoppelse 45 %
- avføringslekkasje 47 %
- blandede symptomer 59 %

Navina Systems skal benyttes til transanal irrigasjon, ved å instillere vann inn i den nedre delen av kolon gjennom et rektalkateter.

Sammenlignet med konservativ tarmbehandling uten irrigasjon, hadde pasienter som bruker TAI<sup>3</sup>

- færre klager på forstoppelse
- mindre avføringslekkasje
- forbedret symptomrelatert livskvalitet
- tiden som ble brukt på tarmtømmingsprosedyrer, ble redusert

Når TAI er etablert, gir det brukeren kontroll over når og hvor tarmen tømmes.

TAI utprøves vanligvis kun når andre konservative metoder for tarmtømming har mislyktes.



Før introduksjon og opplæring av TAI, er det viktig med forståelse av:

- bekkenbunnens anatomi og fysiologi
- dysfunksjon i bekkenbunnen
- målet med TAI og hvordan det fungerer
- indikasjoner for bruk
- kontraindikasjoner og forsiktighetsregler ved TAI
- tilgjengelige TAI-systemer og forskjellen mellom dem

# Valg av pasient og vurdering

Sykdommer/skader som kan forårsake avføringslekkasje og kronisk obstipasjon er:

- **nevrogen tarmdysfunksjon (NTD)**, f.eks. ryggmargsskade, ryggmargsbrokk, multipel sklerose og Parkinsons
- **funksjonsforstyrrelser**, f.eks. forstoppelse inkl. tømmingsvansker og langsom passasje
- **bekkenbunnsdysfunksjoner**, f.eks. rektal skade etter fødsel og prolaps
- **postoperative situasjoner**, f.eks. LARS

Initiering av TAI er hovedsakelig etter klinisk skjønn basert på individuelle forutsetninger. Nøye valg av pasient, veiledet opplæring og oppfølging betraktes imidlertid som essensielle faktorer for å oppnå et optimalt resultat og langsiktig etterlevelse av TAI<sup>4</sup>.

Legen er ansvarlig for vurderingen og for å påse at pasienten oppfyller kriteriene for TAI, og at det ikke er noen kontraindikasjoner.

Det er også legens ansvar å utføre forhåndsvurderinger i henhold til klinisk og lokal praksis.

Legen skal også drøfte medisinsk behandling og hvordan man går frem, f.eks.

Fortsett å bruke nødvendige legemidler, for eksempel:<sup>5</sup>

## Avføringsmidler:

- fortsett med avføringsmidler når TAI brukes
- når regime/rutine er etablert, vurder om det er nødvendig å redusere avføringsmidler

## Middel mot diaré f.eks. Loperamid:

- fortsett å ta legemidler mot diaré når TAI brukes (hvis nødvendig)
- når regime/rutine er etablert, vurder om det er nødvendig å redusere legemidler mot diaré

Hvis pasienten har forstoppelse, må tarmen først tømmes helt før irrigasjonsbehandlingen kan starte.

# Sjekkliste

- Drøft årsaken til initiering, f.eks. mislykket konservativ terapi**
- Identifiser eventuelle kriterier som kan være en kontraindikasjon for bruken av TAI**

## **IKKE bruk Navina Systems hvis ett eller flere av følgende alternativer angår deg:**

- kjent anal eller kolorektal stenose
- aktiv inflammatorisk tarmsykdom
- akutt divertikulitt
- kolorektal kreft
- iskemisk kolitt
- det har gått mindre enn tre måneder siden du fikk utført anal eller kolorektal kirurgi
- det har gått mindre enn fire uker siden endoskopisk polypektomi

Listen er ikke nødvendigvis komplett, man må alltid ta hensyn til individuelle faktorer hos brukeren.

### **Forsiktighetsregler:**

- graviditet
- barn under 3 år

- Oppfølging av legens råd om medisinerings**
- Forklar tarmens anatomi og funksjon**
- Forklar behandlingen og hvordan den fungerer**
- Forklar de individuelle fordelene med TAI**
  - gjenoppretter tarmfunksjonen, noe som øker den generelle velværen
  - hvis utført hver dag, eller annenhver dag, forblir tarmen tom til neste irrigasjon
  - tidsbesparelse
- Drøft forventning, og sett et realistisk mål sammen med pasienten**
  - tilvenning kan ta 4-12 uker
- Innhente informert samtykke**
  - følg lokale retningslinjer og dokumenter i pasientens legejournal
- Hvis aktuelt: be pasienten fullføre NTD-skåren**

# Opplæring

Målet er å lære opp pasienten i å utføre irrigasjonen på egen hånd, når dette er mulig.

## Vis produktet, og forklar hvorfor dette produktet er valgt

- Navina Smart/Navina Classic
- rektalkateter eller cone

*Hvis det blir brukt et rektalkateter, må du forklare hensikten med ballongen, dvs. at den holder katetret på plass og skaper en tetning som forhindrer at vannet lekker*

## Vis Wellspectanimasjonen(e) og del ut skriftlig informasjon om behandlingen

### Vis frem produktet – bruksanvisningen må alltid følges

- hvordan produktet monteres
- hvordan vannbeholderen brukes
  - lunkent vann, 36–38 °C
  - fyll vannbeholderen til det øverste merket
- hvordan den hydrofile overflaten av rektalkatetret/conen aktiveres
- innføring av katetret og oppblåsing av ballongen
  - ballongstørrelsen er svært individuell*

Hvis **Navina Classic** brukes, er det ikke uvanlig å starte med størrelse 2 (40,5 ± 5 mm) eller 3 (49 ± 5 mm)

Hvis **Navina Classic** brukes, kan det være bra å starte med to trykk på pumpa.

**Merk:** bruk aldri mer enn fem trykk på pumpa med Navina kateter størrelse regular, og aldri mer enn to trykk med Navinakateter størrelse small.

- instillasjon av vann

*Vannmengden som skal instilleres, er svært individuell, og skal alltid være etter anbefalinger fra helsepersonell. Det er imidlertid vanlig å starte med en mengde på 300–700 ml.*

**Navina Smart:** Start for eksempel med innstilling 2 eller 3, der 2 tilsvarer 200 ± 50 ml/min og 3 tilsvarer 350 ± 50 ml/min. Mengden vann som instilleres, kan følges på Navina Smart-kontrollenheten. Vannstrømningen stoppes alltid når knappen slippes. Dette gir kontroll under prosedyren.

**Navina Classic:** Hvor raskt vannet instilleres, avhenger av hvor raskt du pumper. Hvis du pumper med full kapasitet hvert 5. til 10. sekund, gir dette en strømningshastighet på cirka 300–500 ml/min.

Bruk skalaen på vannbeholderen for å kontrollere hvor mye vann som instilleres.

- vis hvordan du slipper luften ut av ballongen  
Katetret skal ikke trekkes ut før ballongen er helt tom for luft.
- Tømming. Tømmetiden er individuell og kan variere fra dag til dag.

#### Gi råd om TAI-frekvens

- Gi råd om at TAI skal utføres daglig i begynnelsen, og etter 10–14 dager bør det reduseres til annenhver dag når det er mulig.<sup>4</sup>

#### Informer om Wellspects oppfølgingsprogram

- man får en kontaktperson
- regelmessig støtte og råd

#### Anbefal at pasienten bruker en tarndagbok eller Navina Smart App

- gjør det enklere å følge fremdriften, og bidrar til å identifisere optimal ytelse og resultat

#### Hvis Navina Smart brukes: informer om Navina Smart-appen

Hvis nødvendig: last ned Navina Smart-appen

#### Informer om reseptbelagte prosesser og hvordan nye forsyninger bestilles

#### Dokumenter behandlingsstart i pasientens legejournal i henhold til lokale retningslinjer

## Tips

- Hvis det er mulig, kan du anbefale at irrigasjonen utføres 20–30 minutter etter matinntak for å dra nytte av den gastrokoliske responsen.
- Hvis tømmingen av tarmen ikke starter av seg selv, kan pasienten slappe av i 10–15 minutter, og deretter prøve å lene seg fremover og til siden, hoste, massere magen eller bevege overkroppen for å starte tømmeprosessen.
- Sørg for en behagelig stilling på toalettet (med en fotskammel hvis føttene ikke berører bakken) for å få musklene i bekkenbunnen til å slappe av.

# Oppfølging og compliance

Oppfølging anses som en essensiell faktor for å oppnå et optimalt resultat og langvarig bruk av TAI.<sup>4</sup>

Hensikten med oppfølgingsprosessen er å identifisere optimal ytelse og resultat av irrigasjonen. Hvis pasienten rapporterer om spesifikke problemer eller symptomer, eller hvis det er utilstrekkelig virkning, kan du gi råd om en individuelt tilpasset rutine.

## Forslag til oppfølgingsfrekvens<sup>5</sup>

- over telefon 1-2 uker etter påbegynt TAI
- over telefon 4 uker etter påbegynt TAI
- over telefon 6-8 uker etter påbegynt TAI
- over telefon (eller på klinikken hvis dette er ønskelig) 3 måneder etter påbegynt TAI

## Ved oppfølgingssamtalene foreslår vi at du stiller følgende spørsmål:

- generell oppfatning
- eventuelle opplevde endringer siden sist, både positive og negative
- eventuell opplevelse av lekkasje/forstoppelse
- eventuelle endringer i medisinsk behandling siden sist
- oppfølging av tarmdagbok, f.eks. i Navina Smart-appen
- Hvis NTD-skår ble brukt før behandlingsstart, må du be pasienten om å fullføre den på nytt. Noen endringer?
- Oppfølging av resept. Har pasienten nok Navina utstyr?

Fortsett behandlingen hvis pasienten er fornøyd. Hvis det oppstår problemer eller symptomer beskrevet nedenfor, skal anbefalingene for hvert problem eller symptom følges.



# Feilsøking<sup>4</sup>

## Blødning

- En liten blødning er å forvente, men større eller regelmessige blødninger krever ytterligere undersøkelser
- Blødning med eller uten smerter antyder en mulig perforering av tarm\*, som skal vurderes som en potensiell akutt medisinsk tilstand

## Smerter

- Hvis pasienten får kramper, ubehag eller smerter mens vannet instilleres, skal instilleringen stanses for så å fortsette forsiktig når ubehaget har gått over
- Påse at vannet er varmt nok, rundt 36–38 °C
- Reduser størrelsen på ballongen
- Hvis smertene er alvorlige/vedvarende, må irrigasjonen stanses – mulig perforering av tarm\* – vurder som mulig akutt medisinsk tilstand

## Lekkasje av vann rundt katetret/conen

- Påse at katetret/conen er plassert på riktig sted
- Påse at temperaturen på vannet er 36–38 °C
- Øk størrelsen på ballongen
- Instiller vannet saktere til å begynne med og øk gradvis
- Undersøk om pasienten har forstoppelse og behandle dette

## Det kommer ikke ut noe irrigasjonsvæske

- Kontroller utstyret
- Gjenta irrigasjon
- Påse at pasienten er tilstrekkelig hydrert
- Vurder om pasienten har forstoppelse og behandle om nødvendig

## Ingen tømming av avføring etter transanal irrigasjon

- Gjenta irrigasjon eller del irrigasjonen opp i to påfølgende økter med 10–15 minutter mellom øktene, og bruk halvparten av irrigasjonsvæsken hver gang
- Vurder bruk av avføringsmidler
- Undersøk om pasienten har forstoppelse og behandle etter behov
- Påse at pasienten er godt hydrert

*\*Bowel perforation is very rare, 1 out of 500 000 irrigations, yet extremely serious complication of TAI*

- Det bør ikke være avføring hvis forrige irrigasjon ga et godt resultat. Hvis dette skjer regelmessig, bør det vurderes å redusere irrigasjonsfrekvensen
- Hvis det går flere dager uten avføring, kan det være forstoppelse: vurder og behandle deretter

### Avføringslekkasje mellom irrigasjoner

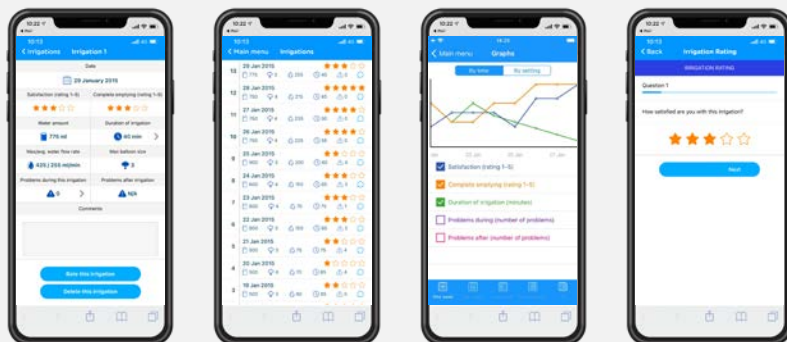
- Øk vannvolumet med små trinn (100 ml) til tilfredsstillende tømming oppnås uten avføringslekkasje
- Del irrigasjonen opp i to påfølgende økter med 10-15 minutter mellom øktene, og bruk halvparten av irrigasjonsvæsken hver gang
- Øk frekvensen av transanal irrigasjon
- Vurder bruk av avføringsmiddel

### Lekkasje av vann mellom irrigasjoner

- Påse at pasienten bruker tilstrekkelig tid på toalettet etter transanal irrigasjon
- Reduser mengden vann som instilleres
- Del irrigasjonen opp i to påfølgende økter med 10-15 minutter mellom øktene, og bruk halvparten av irrigasjonsvæsken hver gang

### Du finner mer informasjon

- i bruksanvisningen
- på [Wellspect.no](http://Wellspect.no)



Følg forbedringene dine i Navina Smart-appen.





## Navina Irrigasjonssystem

### Den eneste løsningen for transanal irrigasjon med elektronisk eller manuell kontroll

Navina Systems består av Navina Classic som styres manuelt, og Navina Smart som har en elektronisk kontrollenhet. Navina Smart er den eneste elektroniske løsningen for transanal irrigasjon (TAI) med en app for oppfølging og overvåkning av behandlingen.

## Referanser

1. Emmanuel. Spinal Cord. 2010. 48(9): p. 664-673
2. Christensen and Krogh. Scand J Gastroenterol. 2010. 45: p. 517-527
3. Christensen et al. Gastroenterology. 2006. 131(3): p. 738-747
4. Emmanuel et al. Spinal Cord. 2013. 51(10): p. 732-738
5. Emmanuel et al. Gastrointestinal Nursing. 2019. 17(7): p. 24-30

I Wellspect utvikler vi innovative løsninger innenfor kontinenspleie som kan være med på å endre menneskers liv. Vi hjelper våre brukere til en bedre selvfølelse og mer uavhengighet, i tillegg til god helse og velvære. Vi har vært ledende i bransjen i over 40 år med varemerkene LoFric® og Navina™. Vi har som mål å minimere miljøpåvirkningen av produktene våre og streber lidenskapelig etter å bli klimanøytrale. Vi jobber sammen med brukere og helsepersonell for bedre klinisk resultat på en bærekraftig måte, nå og for fremtiden.

### Wellspect. A Real Difference.

For mer informasjon om våre produkter og tjenester, vennligst besøk Wellspect.no. Besøk oss også på Facebook og Instagram.

## wellspect.no

Wellspect AS, Karihaugveien 89, 1086 Oslo, Country. Phone: +47 815 59 118.

### Navina irrigeringssystem

#### Tiltent bruk

Navina irrigasjonssystem er beregnet for transanal irrigasjon ved å instillere vann opp i nedre del av tykktarmen gjennom ett rektalkateter.

#### Indikasjoner

Navina irrigasjonssystem er utviklet for å hjelpe voksne og barn fra 3 år som lider av avføringslekkasje, kronisk forstoppelse og/eller tidkrevende tarmtømming. Ved å føre inn vann i nedre del av tykktarmen kan de peristaltiske musklene i tarmen trigges og starte tømming av innhold i nedre del av tykktarmen og endetarmen.

#### Kontraindikasjoner

IKKE bruk Navina irrigasjonssystem hvis du har ett eller flere av følgende:

- Kjent anal- eller kolorektal stenose
- Aktiv inflammatorisk tarmsykdom
- Akutt divertikulitt
- Tykktarmskreft
- Iskemisk kolitt
- Mindre enn tre måneder siden anal- eller kolorektal kirurgi
- Mindre enn 4 uker etter tidligere endoskopisk polypektomi

Siden listen kanskje ikke er fullstendig, vil helsepersonell alltid vurdere den individuelle bruker. Les brukerveilederen før bruk.

### Symboler



Produsent:  
Wellspect HealthCare,  
Aminogatan 1, Box 14,  
431 21 Mölndal, Sverige.  
Tel: 031 376 40 00.  
www.wellspect.com

